ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **K. S.**, zastoupeného JUDr. Radkem Hudečkem, advokátem se sídlem Škroupova 1114/4, Ostrava - Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Celní ředitelství Ostrava**, se sídlem nám. Sv. Čecha 8, Ostrava - Přívoz, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 6. 2006, č. j. 1989/06-1401-21, ze dne 18. 6. 2006, č. j. 1989a/06-1401-21, ze dne 19. 6. 2006, č. j. 1989b/06-1401-21, ze dne 19. 6. 2006, č. j. 1989c/06-1401-21, ze dne 19. 6. 2006, č. j. 1991/06-1401-21, ze dne 7. 8. 2006, č. j. 3979/06-1401-21, ze dne 25. 9. 2006, č. j. 4787/06-1401-21, ze dne 27. 9. 2006, č. j. 4672/06-1401-21, a ze dne 27. 9. 2006, č. j. 5020/06-1401-21, o dodatečném vyměření cla a daně z přidané hodnoty, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 6. 2010, č. j. 22 Ca 332/2006 - 147, ve znění usnesení ze dne 30. 6. 2010, č. j. 22 Ca 332/2006 - 171,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byly výrokem II. zamítnuty jeho žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 6. 2006, č. j. 1989/06-1401-21, ze dne 19. 6. 2006, č. j. 1989b/06-1401-21, ze

dne 19. 6. 2006, č. j. 1991/06-1401-21, ze dne 7. 8. 2006, č. j. 3979/06-1401-21, ze dne 25. 9. 2006, č. j. 4787/06-1401-21, ze dne 27. 9. 2006, č. j. 4672/06-1401-21 a ze dne 27. 9. 2006, č. j. 5020/06-1401-21, o dodatečném vyměření cla a daně z přidané hodnoty. Těmito rozhodnutími žalovaný změnil dodatečné platební výměry vydané Celním úřadem Frýdek – Místek, kterými bylo žalobci dodatečně vyměřeno clo a daň z přidané hodnoty, a to na základě odebrání celních preferencí ve smyslu článku 16 Protokolu č. 4 týkajícího se definice pojmu „původní výrobky“ a metod administrativní spolupráce (dále jen „Protokol“) k Evropské dohodě zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé (dále jen „Dohoda“). Výrokem IV. byla stěžovateli uložena povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení částku 3 111 Kč.

Stěžovatel označil jako důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítá, že nebyly zohledněny skutečnosti obecně známé a předpisy, které platily v období, kdy byly předmětné dovozy stěžovatele realizovány do přistoupení České republiky do Evropské unie. První stížní námitkou stěžovatel především poukazuje na znění čl. 32 odst. 1 Protokolu, z jehož znění dovozuje, že ověřování důkazu původu není automatické, ale provádí se toliko v případě pochybností o původu výrobku. Jelikož stěžovatel založil do spisu doklady EUR 1, z nichž původ dovážených vozidel jednoznačně vyplývá, není o původu dovážené věci pochybnost, a to tím spíše, že původ výrobku byl uveden v technickém průkazu, tj. úřední listině, vozidla. Stěžovatel dále namítá, že pokud nebyly jím dovezené automobily vyráběné v České republice zatíženy dovozním clem ve Spolkové republice Německo (dále jen „SRN“), nemohou být zatíženy ani dovozním clem České republiky – zde navíc státem, kde byly vyrobeny. Na podporu této argumentace stěžovatel odkazuje na článek 90 Smlouvy o založení Evropského společenství, podle kterého se členské státy vzájemně zavazují ke stejnému celnímu zacházení ["*Členské státy nepodrobí přímo ani nepřímo výrobky jiných členských států jakémukoliv vyššímu vnitrostátnímu zdanění, než je to, jemuž jsou přímo či nepřímo podrobeny podobné výrobky domácí*."]. Stěžovatel dále zpochybňuje postup celních orgánů, pokud bez dalšího formálním způsobem akceptovaly pochybnosti o původu výrobků učiněné celními orgány vyvážející země, a poukazuje na skutečnost, že dnes již od výrobce ani vývozce dle jeho zjištění nemůže opatřit a předložit generálnímu dovozci předmětných vozidel v SRN příslušné doklady k jednotlivým vozidlům.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na nesprávný výklad čl. 32 odst. 1 Protokolu, kdy dle jeho názoru lze ověřování důkazu původu provádět nejen v případech důvodných pochybností o pravosti dokumentů a původu výrobků v nich uvedených, nýbrž i namátkově. Dále poukázal na skutečnost, že v případě výroku II. výše uvedeného rozsudku byly zamítnuty žaloby ve věcech, kdy bylo doměřeno clo výhradně z důvodu falešných důkazů původu. Dále označil za dezinformaci tvrzení stěžovatele, uvedené v kasační stížnosti, podle kterého

předkládal doklad o původu ve formě osvědčení "EUR 1", a poukázal na skutečnost, že ve všech případech byla stěžovateli celní preference přiznávána na podkladě prohlášení vývozce o preferenčním původu na fakturách.

Nejvyšší správní soud v projednávané věci již jednou meritorně rozhodoval. Rozsudkem ze dne 28. 4. 2009, č. j. 9 Afs 32/2008 - 69 (dostupný na www.nssoud.cz) zrušil předcházející rozsudek krajského soudu ze dne 22. 11. 2007, č. j. 22 Ca 332/2006 - 24. V tomto řízení o žalobě stěžovatel především namítal, že žalovaný jako odvolací orgán porušil ustanovení § 50 odst. 3 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění účinném pro projednávanou věc, pokud podané odvolání nepřezkoumal v rozsahu uplatněných námitek. Žalovaný dle jeho názoru chybně s odkazem na čl. 16 Protokolu odmítl akceptovat stěžovatelem následně předkládané tzv. podpůrné doklady ve smyslu čl. 17, 21 a 27 Protokolu k dodatečné verifikaci původu zboží, jež představují novou skutečnost dle článku 78 odst. 3 nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství. Krajský soud v předchozím řízení dospěl k závěru, že žalovaným provedený výklad Protokolu byl příliš formalistický a současně upozornil na případnou aplikaci čl. 32 odst. 6 Protokolu, který umožňuje přihlédnout v rámci postverifikačního řízení k tzv. výjimečným okolnostem, za které označil stěžovatelem dodatečně předkládané doklady o původu zboží. Krajský soud tak stěžovatelem napadená rozhodnutí žalovaného zrušil a vrátil mu je k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud se však neztotožnil s názorem krajského soudu a přisvědčil žalovanému, že čl. 16 Protokolu taxativním způsobem určuje doklady, kterými je možné prokazovat nárok na uznání preferenčního původu zboží. Nejvyšší správní soud dále upozornil na skutečnost, že výsledky ověření důkazu původu prezentované českými celními úřady v jejich rozhodnutích ne ve všech případech odpovídají sdělením celních orgánů Spolkové republiky Německo. S ohledem na učiněná zjištění tak pro účely dalšího řízení nevyloučil aplikaci čl. 32 odst. 6 Protokolu, nicméně na základě odlišné právní úvahy, než jakou učinil krajský soud.

V dalším řízení před krajským soudem, vedeném po zrušení jeho původního rozsudku Nejvyšším správním soudem, doplnil stěžovatel podáním ze dne 30. 6. 2009 původní žalobu. Dle svého tvrzení v tomto podání rozvádí jím uplatněný žalobní bod ad 1. Stěžovatel trvá na tom, že původ dovážených vozů prokázal a odkazuje na doslovné znění čl. 32 odst. 1 Protokolu, dle něhož „*následné ověřování důkazu původu se provádí namátkově nebo kdykoliv, když mají celní orgány dovážející země pochybnost o pravosti těchto dokumentů, o původu výrobku v nich uvedených, nebo o splnění jiných podmínek tohoto protokolu*“. Stěžovatel z tohoto textu dovozuje, že pokud mezi spojením „pochybnost o pravosti dokumentů“ a „o původu zboží“ není spojka *nebo*, znamená to, že není-li pochybnost o původu výrobku, není možné na základě pochybnosti o pravosti dokumentů zpochybňovat původ zboží. Stěžovatel je toho názoru, že není-li pochyb o původu zboží, není namístě ověřování původu provádět. Dále stěžovatel namítl, že rozhodnutí celních orgánů ohledně dodatečného ověření je nepřezkoumatelné, jelikož ve spisu chybí

přílohy, které by obsahovaly doklady německých dožádaných celních orgánů odůvodňující závěr o falzifikátech kupních smluv a faktur. Stěžovatel uvedl, že s osobami prodávajícími v kontaktu nebyl, tím pověřil dovozce. Stěžovatel tak nemůže ověřit okolnosti, za kterých se původní vlastník nedoznal k předmětným transakcím, neboť sdělení německých celních orgánů nejsou úplná nebo nejsou přeložena do českého jazyka.

Krajský soud, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, v novém rozhodnutí znovu posoudil právní otázku interpretace čl. 32 ve spojení s čl. 16 Protokolu a dále aplikaci čl. 32 odst. 5 a 6 Protokolu. Na základě výsledku doplněného dokazování o úřední překlady zpráv celních orgánů Spolkové republiky Německo o výsledcích ověření důkazů původu krajský soud výrokem I. zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2006, č. j. 1989a/06-1401-21 a ze dne 19. 6. 2006, č. j. 1989c/06-1401-21, s odkazem na možnou aplikaci čl. 32 odst. 6 Protokolu, a dále výrokem II. zamítl žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 6. 2006, č. j. 1989/06-1401-21, ze dne 19. 6. 2006, č. j. 1989b/06-1401-21, ze dne 19. 6. 2006, č. j. 1991/06-1401-21, ze dne 7. 8. 2006, č. j. 3979/06-1401-21, ze dne 25. 9. 2006, č. j. 4787/06-1401-21, ze dne 27. 9. 2006, č. j. 4672/06-1401-21 a ze dne 27. 9. 2006, č. j. 5020/06-1401-21, pro nedůvodnost žalobních námitek, jelikož v uvedených případech byly celními orgány Spolkové republiky Německo předkládané dokumenty jednoznačně označeny za falzifikáty. K námitkám vzneseným stěžovatelem v podání ze dne 30. 6. 2009 krajský soud uvedl, že se jimi blíže nezabýval, neboť je stěžovatel uplatnil až po uplynutí lhůty dle ustanovení 72 odst. 1 s. ř. s.

Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu vydanému po předchozím zrušení jeho původního rozhodnutí Nejvyšším správním soudem, zabýval se Nejvyšší správní soud nejdříve její přípustností. Dle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

Na základě tohoto hlediska Nejvyšší správní soud posoudil stížní námitku, kterou stěžovatel opakovaně zpochybňuje formalismus v postupu celních orgánů, které bez dalšího akceptovaly závěry učiněné celními orgány SRN, jako nepřípustnou dle citovaného § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. K těmto otázkám se Nejvyšší správní soud již vyslovil ve svém zrušujícím rozsudku, krajský soud jeho závěry akceptoval a nijak se od nich v nyní napadeném rozhodnutí neodchýlil. Stěžovatel ostatně netvrdí, že by se krajský soud v tomto ohledu neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, pouze opakoval již v žalobě vyslovené pochybnosti o správnosti formálního postupu celních orgánů.

Námitka stěžovatele poukazující na znění článku 90 Smlouvy o založení Evropského společenství, z něhož stěžovatel dovozuje, že pokud nebylo zboží zatíženo dovozním clem v SRN, nemůže být zatíženo ani dovozním clem České republiky, nebyla stěžovatelem uplatněna v řízení před krajským soudem ve formě řádně uplatněného žalobního bodu. Stěžovatel ji poprvé vznesl až v řízení o kasační stížnosti. Projednání takto vznesené námitky, je však dle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřípustné. V řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud hodnotí v mezích stížních bodů a v omezené míře i z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), zda krajský soud rozhodl o jím projednávané žalobě v souladu se zákonem, tj. za dodržení příslušných hmotněprávních i procesněprávních předpisů. Výše citovaná námitka stěžovatele zpochybňuje správnost právního názoru zaujatého správním orgánem. Stěžovatel však tyto pochybnosti neučinil předmětem řízení před krajským soudem, neboť žalobní námitku tohoto znění neuplatnil, ačkoliv zjevně mohl. Nejvyšší správní soud tedy nemá k dispozici názor krajského soudu k této otázce, jehož správnost by mohl přezkoumat, zároveň se nejedná o skutečnost, kterou by se krajský soud byl povinen zabývat z úřední povinnosti (§ 76 s. ř. s.), a nelze mu tedy absenci jeho názoru vytknout. Z těchto důvodů soudní řád správní označuje v § 104 odst. 4 projednání takových námitek za nepřípustné.

Stěžovatel dále v kasační stížnosti poukazoval na žalovaným nesprávně provedený výklad znění čl. 32 odst. 1 Protokolu, dle jeho názoru lze z gramatického znění tohoto ustanovení dovodit nepřípustnost namátkového ověřování důkazu původu výrobků. Krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku touto námitkou odmítl blíže zabývat z důvodu jejího opožděného podání. Nejvyšší správní soud proto při hodnocení důvodnosti této námitky musel posoudit, zda byla stěžovatelem před krajským soudem uplatněna řádně.

Nejvyšší správní soud považuje zde za nutné zdůraznit, že žaloba ve správním soudnictví představuje procesní úkon, jímž se žalobce obrací na soud a žádá jej, aby jeho veřejnému subjektivnímu právu, které bylo dle jeho názoru ohroženo či porušeno, originálně poskytl spravedlivou ochranu. Soudní řád správní požaduje, aby žaloba splňovala určité náležitosti, nečiní tak ovšem proto, aby krajské soudy formalisticky trvaly na naplnění litery zákona, ale proto, aby žaloba mohla být podkladem pro poskytování zmíněné spravedlivé ochrany veřejným subjektivním právům v rámci soudního řízení. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu musí žalobce v podané žalobě (kromě obecných náležitostí zakotvených v ust. § 37 odst. 3 s. ř. s.) uvést také další náležitosti, k nimž podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. patří uvedení žalobních bodů, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Rozsah napadení bodů je v dispozici žalobce, správní soud pak přezkoumává jen výslovně napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Soudní řád správní umožňuje žalobci rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo o další žalobní body, omezuje však časový rámec, kdy tak lze učinit, a to lhůtou pro podání žaloby (§ 71

odst. 2 s. ř. s.). Na běh dvouměsíční prekluzívní lhůty k podání žaloby, tj. ani na běh lhůty pro řádné uplatnění žalobních bodů, nemá zrušení rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k novému řízení žádný vliv.

Námitka shodného obsahu jako v kasační stížnosti byla obsažena v podání ze dne 30. 6. 2009, které došlo krajskému soudu bezpochyby již po uplynutí lhůty k podání žaloby, přičemž, jak je uvedeno výše, po tomto okamžiku již nebylo možno žalobu rozšiřovat o další žalobní body, pouze stávající body upřesnit a doplnit. Bylo proto nutno ověřit tvrzení stěžovatele, zda tato námitka je skutečně „*rozvedením jím podaného bodu 1. v článku II. jím podané žaloby*“, jak sám v podání ze dne 30. 6. 2009 uvedl.

V žalobě podané ke krajskému soudu přitom stěžovatel nejprve namítal, že se žalovaný řádně nevypořádal s jeho námitkou, že následnou verifikaci podle Protokolu neuznal za provedenou s odkazem na článek 16, který stanoví důkazy o preferenčním původu zboží. Stěžovatel odkázal na předložení dokladů majících charakter tzv. podpůrných dokladů zmiňovaných v článcích 17, 21 a 27, což představovalo novou skutečnost ve smyslu článku 78 odstavce 3 celního kodexu. Stejně tak mu nemohlo být přičítáno k tíži, že prodejce v SRN postupoval v rozporu s právními předpisy této země EU. V této souvislosti upozornil na skutečnost, že až do okamžiku sdělení výsledků českou celní správou byl v dobré víře, že kupuje výrobek splňující náležitosti preferenčního původu. Stručně shrnuto, stěžovatel tedy brojil proti neakceptaci jím předložených dokladů o výrobě a původu výrobku v zemi EU ze strany žalovaného, které bylo možno podřadit pod fakultativně vyjmenované způsoby prokázání kvalifikovaného důkazu původu zboží, nezbytného pro přiznání preferenčního původu. V bodě 2. žaloby dále stěžovatel namítal, že k dodatečnému vyměření cla došlo již po uplynutí tříleté prekluzívní lhůty. V podání ze dne 30. 6. 2009 označeném jako rozvedení žalobního bodu ad 1) podané žaloby stěžovatel upozorňuje na znění čl. 32 odst. 1 Protokolu, z něhož dovozuje, že není-li pochybnost o původu výrobku, nezakládá pochybnost o pravosti dokumentu stav neprokázání původu zboží dovozcem. Současně opětovně poukazuje na formalismus v přístupu celních orgánů a označuje rozhodnutí celních orgánů ohledně dodatečného ověření nároku na preferenční zacházení za nepřezkoumatelné, jelikož ve spise chybí přílohy, které by obsahovaly doklady německých dožádaných celních orgánů odůvodňující závěr českého celního úřadu, že faktury či kupní smlouvy mají být falzifikáty.

Na základě prověření obsahu jednotlivých podání tak Nejvyšší správní soud konstatuje, že se ztotožňuje s názorem vysloveným krajským soudem v napadeném rozsudku, dle něhož podání ze dne 30. 6. 2009 nelze považovat za rozšíření 1. žalobního bodu původní žaloby, neboť se netýká otázky přípustnosti dodatečně předložených důkazů, ale nově zpochybňuje gramatický výklad čl. 32 odst. 1 Protokolu, se kterým stěžovatel v žalobě ani ve správním řízení nijak nepolemizoval. Jedná se tedy zcela novou, dříve neuplatněnou, žalobní námitku.

Krajský soud tak postupoval v souladu se zákonem, pokud se s poukazem na uplynutí lhůty dle ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. nově uplatněnými žalobními body v podání ze dne 30. 6. 2009 blíže nezabýval. Stížní námitka pouze opakující v tomto podání uvedené skutečnosti je proto nedůvodná.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů shledal kasační stížnost z části nepřípustnou a zčásti nedůvodnou, sám neshledal ani jiné vady uvedené v ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a proto kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle něhož stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. března 2011

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu